

**«Ўзаэронавигация» Маркази Давлат Унитар Корхонасининг
Бизнес-режасини бажарилиши тўғрисида
ҲИСОБОТ
ҳисобот даври: 2022 йил январь – июн**

1. Ишлаб чиқариш қуввати

«Ўзаэронавигация» Маркази Давлат Унитар Корхонасининг асосий ишлаб чиқариш кўрсаткичи бу ҳаво кемаларига аэронавигацион хизматларини кўрсатишдан иборатдир:

Прогноз – **63 076** та Ҳаво Кемаси

Факт – **60 748** та Ҳаво Кемаси

Бажарилмаслик – **4%**

Бажарилмаслик сабаби: қуйидагилар муносабати билан учиш / кўнишни таъминлашда ҳаво кемаларига аэронавигацион хизмат кўрсатиш бўйича хизматларни камайиши:

- карантин чекловлари билан (пандемия «COVID-19») мунтазам рейслар тўлиқ тикланмаганлиги, кўплаб давлатларнинг чегаралари ёпиқлиги, туризмни йўқлиги;

- санкцияларнинг таъсири - Россия авиакомпанияларининг Ўзбекистон Республикаси аэропортларига парвозларини деярли тўхтатилганлиги.

2. Пул кўринишида ишлаб чиқариш ҳажми

Кўрсаткичлари	Прогноз (минг. сўм)	Факт (минг. сўм)	Оғишлар (%)
Жами ишлаб чиқариш ҳажми, шу жумладан	166 530 000	185 979 891	112
Ҳаво кемаларига аэронавигацион хизматни тақдим этилиши	163 500 000	180 577 409	110
Ўзга хизматлар	3 030 000	5 402 482	178

3. Молиявий кўрсаткичлар

Кўрсаткичлари	Прогноз (минг. сўм)	Факт (минг. сўм)	Оғишлар (%)
Жами даромад, шу жумладан	182 030 000	257 924 822	142
Соф даромад	166 530 000	185 979 891	112
Асосий фаолиятдан ўзга даромадлар	500 000	504 364	101
Молиявий фаолиятдан олинган даромадлар	15 000 000	71 440 567	476
Таннарх	77 532 000	88 423 864	114
Жами давр харажатлари, шу жумладан	30 431 000	30 077 088	99
Амалга ошириш бўйича харажатлари	322 000	0	-

Кўрсаткичлари	Прогноз (минг. сўм)	Факт (минг. сўм)	Оғишлар (%)
Маъмурий харажатлар	2 690 000	4 384 758	163
Ўзга операцион харажатлар	27 419 000	25 692 330	94
Молиявий фаолият бўйича харажатлар	34 300 000	55 514 011	162
Соф фойда / зарар	38 541 000	78 607 864	204

Хизматларни амалга оширишдан олинган соф даромад прогнозга нисбатан 12% ошди. Аэронавигация орқали ташувлар аста-секин ўсиб бормоқда. Бироқ мунтазам рейслар тўлиқ тикланмаган, юк ва чартер рейслари амалга оширилмоқда. 2022 йил март ойида санкциялар жорий этилиши билан Россия авиякомпанияларининг парвозлари сезиларли даражада камайди, бу эса учуш/қўнишни таъминлашда аэронавигация хизматларидан тушадиган даромадларнинг сезиларли даражада пасайишига олиб келди.

Таннархлар прогнозга нисбатан 14% ошди.

Харажат муддатлари прогнозга нисбатан 1% га қисқарди.

Молиявий фаолият бўйича харажатлар моддаси 62% ошди.

Соф молиявий натижа режалаштирилганга нисбатан 104% ошди.

4. Солиқлар

Кўрсаткичлар	Прогноз (минг. сўм)	Факт (минг. сўм)	Оғишлар (%)
Жами солиқлар ва бюджетга мажбурий тўловлар, шу жумладан:	20 197 000	27 026 933	134
Даромад солиғи	1 226 000	5 301 995	432
ҚҚС	-725 000	-1 057 140	146
Акциз	-	-	-
ЕСП	9 540 000	9 682 047	101
Ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ	-	-	-
Бошқалар	10 156 000	13 100 031	129

Қўшилган қиймат солиғининг салбий қиймати (ҚҚС): Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 263-моддасига мувофиқ, халқаро ташиш билан боғлиқ хизматларга солиқ солиш нол ставка бўйича амалга оширилади. Шунга кўра, ҚҚС бюджетдан қайтарилиши кераклиги юзага келади, яъни ҚҚС суммаси, ҳисобга қабул қилинадигани, хизматларни сотишдан олиннадиган ҚҚС миқдоридан юқоридир.

5. Соф фойдани тақсимлаш

Номланиши	Прогноз (минг. сўм)	Факт (минг. сўм)	Оғишлар (%)
Соф фойда	38 541 000	78 607 864	204

Номланиши	Прогноз (минг. сўм)	Факт (минг. сўм)	Оғишлар (%)
Жами дивидендлар тўловига, шу жумладан:	0	0	0
Давлат улуши бўйича	0	0	0
Улардан тўлангани	0	0	0
Захира фондига	0	0	0
Корхонани ривожлантиришга	0	0	0
Бошқалар	1 927 050	3 930 393	204

Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 30 декабрдаги “2022-йил учун Ўзбекистон Республикасининг давлат бюджети тўғрисида”ги ЎРҚ-742-сонли Қонунини 12-моддасига мувофиқ давлат корхоналари ва давлат улуши мавжуд бўлган юридик шахслар 2022 йилнинг 01 июлига қадар соф фойдадан 50 фоиз миқдоридан кам бўлмаган ажратмаларни ва давлат улуши бўйича дивидендларни тегишли Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига 2022 йилнинг 1 сентябридан кечиктирмай ўтказди.

2021 йил якунларига кўра соф молиявий натижа 96 96 892,8 млн. сўмни ташкил этади.

6. Қарздорлик

Номланиши	Ҳисобот даври бошига (минг. сўм)	Режа (минг. сўм)	Ҳисобот даври охирига (минг. сўм)	Улардан муддати ўтган (минг. сўм)
Дебиторлик қарздорлиги	100 253 956	76 989 000	126 711 088	633 789
Кредиторлик қарздорлиги	17 950 038	16 731 000	16 864 655	-

Муддати ўтган дебиторлик қарзлари Ўзбекистон Республикаси ҳаво ҳудудида транзит рейсларини амалга оширувчи хорижий авиакомпанияларга кўрсатилган аэронавигацион хизматлари учун, тўловларини тўламаганлиги натижасида юзага келди.

Кўрсатилган хизматлар учун тушумларнинг олинмаслиги авиакомпанияларнинг банкротлиги, Авиакомпания эксплуатанти Сертификатидан маҳрум қилиниши, ҳаво кемаларининг лизинг шартномасини тугаши, авиакомпаниянинг парвозлар географиясининг ўзгариши ва авиаофатлари билан боғлиқ.

Кредиторлик қарзларининг ўсиши (режага нисбатан) «Ўзаэронавигация» Маркази ДУК томонидан ташқи қарз мажбуриятларини тўлаш учун ссудани олиниши билан боғлиқ. Корхона муддати ўтган кредиторлик қарзига эга эмас.

7. Ташқи қарз

минг АҚШ доллари

Номланиши	(01.01.2022й.) даври бошланишига қолдиқ	Олинди	Қайтарилди	(01.04.2022й.) даври охирига қолдиқ
Корхонанинг ташқи қарзи, шу жумладан:	25 870	-	2 126	23 744
Далат қафолати остида	25 870	-	2 126	23 744
Далат қафолатисиз, шу жумладан:	-	-	-	-
Бўйсунувчи ташкилотлар қафолати	-	-	-	-
Корхонани ўз қафолати остида	-	-	-	-
Ўзга ташкилотларнинг қафолати	-	-	-	-

Корхона Самарқанд, Бухоро, Урганч аэропортлари ҳаво кемалари парвозларини таъминлаш радиотехника асбоб-ускуналарини модернизация қилинишига «Ўзбекистон ҳаво йўллари» МАК ва «Аления Маркони Системз» (Италия) ўртасида тузилган, контракт бўйича кредит мажбуриятларига эга. Контрактни молиялаштириш ҳукумат қафолати остида ўтказилган: Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирлигининг **17.12.1996** йилдаги **UZB-P3** ва **14.12.1996** йилдаги **UZB-P5** ва JBC (Япония) банки контрактлари. Ускуналар **2000** йилда ишга туширилган.

Кредит муддатини кечиктирилиши **2006 йил 20 декабр**гача берилган эди.

Кредит бўйича ҳисоб-китоблар тўловлар жадваллари бўйича **2026** ва **2029** йилларгача (**июнь ва декабр**да) амалга оширилади.

8. Корхонанинг ташқи савдо ва ташқи молиявий фаолияти

Кўрсаткичлари	Прогноз (минг. АҚШ доллари)	Факт (минг. АҚШ доллари)	Оғиш (%)
Экспорт ҳажми	12 512	13 552	108
Импорт ҳажми	2 253	1 419	63
Савдо баланси (экспорт ва импорт ўртасидаги фарқ)	10 259	12 133	118
Валюта талаби	0	0	-

9. Самарадорликнинг асосий кўрсаткичлари:

9.1. Асосий кўрсаткичлар

«Давлат улуши бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш мезонларини

жорий этиш тўғрисида»ги Низом (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 28 июлдаги 207-сон Қарорининг 1-сонли Иловаси) ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 9 декабрдаги «Давлат иштирокидаги корхоналар ижро этувчи органи фаолияти самарадорлигини баҳолаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 775-сон Қарорининг Иловасига мувофиқ, «Ўзаэронавигация» Маркази Давлат Унитар Корхонасида корхона самарадорлигининг асосий фаолият кўрсаткичлари ишлаб чиқилган.

№	Кўрсаткичлар	Меъёр	Солиштирма миқдор (%)	Прогноз	Факт	Бажарилиш фоизи (%)	КПЭ С*F/100
	А	В	С	Д	Е	Ғ	Г
1.	Сотишдан тушган соф тушум прогнозини амалга бажарилиши (минг сўм)	-	15	166 530 783	185 979 891	111,68	16,75
2.	Соф фойда прогнозини бажарилиши (минг сўм)	-	15	38 539 191	78 607 864	203,97	30,60
3.	Активларнинг рентабеллиги	> 0,05	8	0,07	0,15	214,89	17,14
4.	Ишлаб чиқариш қуввати коэффицентидан фойдаланиш	> 0,05	8	1	0,96	96,0	7,68
5.	Қоплама коэффиценти (тўлов қобилияти)	>0,2	13	10,53	9,94	94,4	12,27
6.	Молиявий мустақиллик коэффицент	>1	13	19,23	21,0	109,2	14,19
7.	Экспорт параметрларининг бажарилиш кўрсаткичи (белгиланган вазифага % билан)	-	15	12 512	13 552	108,31	16,25
8.	Хорижий валютанинг мустақиллик коэффиценти	<1	13	0,18	0,10	58,17	7,56
	Жами:		100,00				122,44

9.1.1. **Амалга оширишдан соф тушум прогнозини бажариш** (минг.сум) – корхонанинг молиявий ҳолатини тавсифлайди, сотиш ҳажмини, ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотишдан олинган пул миқдорини, кўрсатилган хизматларни, бажарилган ишларни кўрсатади. Кўрсаткични динамикада ва бизнес-режа билан таққослашда кўриб чиқиш мақсадга мувофиқ.

9.1.2. **Соф даромад прогнозини бажариш (зарар)** (минг.сум) - ташкилот фаолиятининг натижасини кўрсатади ва ушбу турдаги фаолиятни амалга

ошириш қанчалик фойдали эканлигини кўрсатади. Кўрсаткични динамикада ва бизнес-режа билан таққослашда кўриб чиқиш мақсадга мувофиқ.

9.1.3. Активлар рентабеллиги (%) - ташкилотнинг молиявий ва иқтисодий фаолиятининг рентабеллиги (зарарли) даражасини кўрсатади. Агар ҳисобот даврида рентабеллик коэффициентлари: нолдан (минус кўрсаткичидан) пастроқ бўлса, ташкилот фойдасиз деб ҳисобланади; 0,05 дан паст қийматга эга бўлса, ташкилот кам даромадли ҳисобланади (монополист корхоналар бундан мустасно).

9.1.4. Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш коэффициенти - корхонанинг ишлаб чиқариш қувватларини юклаб олиш даражасини тавсифлайди, бу маҳсулотнинг ҳақиқий ҳажмини энг юқори даражага (ижарага олинган ва консерваланган қувватларни ҳисобга олмаган ҳолда) нисбати сифатида ифодаланади. Агар ҳисобот даврида ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш коэффициенти 0,5 ёки ўрта тармоқдан паст бўлса, унда ушбу ташкилот ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишнинг паст даражасига эга.

9.1.5. Қоплам коэффициенти (тўлов қобилияти) - ташкилотнинг қисқа муддатли мажбуриятларининг тўлов имкониятларини кўрсатади, фақатгина қарздорлар билан ўз вақтида ҳисоб-китоблар ва тайёр маҳсулотни қулай сотиш билан эмас, балки жорий (айланма) активларнинг бошқа элементлари билан баҳоланади. Ушбу коэффициентнинг энг кам қиймати – 0,2. Ҳисобот даврининг охирида тўлов қобилияти коэффициенти 1,25 дан паст бўлса, ушбу кўрсаткич бўйича ташкилот тўловга лаёқатсиз ҳисобланади. Коэффициентнинг пасайиши ташкилотнинг тўлов имкониятларини камайтиришни кўрсатади.

9.1.6. Молиявий мустақиллик коэффициенти - қисқа муддатли қарз маблағларининг ўз манбалари билан қайтарилиши таъминланганлик даражасини белгилайди. Агар ҳисобот даврининг охирида ўз ва қисқа муддатли қарз маблағларининг коэффициент нисбати 1 дан кам бўлса, бу ташкилотнинг молиявий хавфининг мавжудлигини кўрсатади. Коэффициентнинг пасайиши ташкилотнинг молиявий хавфини оширади.

9.1.7. Экспорт параметрларини бажариш кўрсаткичи (белгиланган вазифага нисбатан %да) - мақсадли кўрсаткич (прогноз) тегишли давлат дастури ёки корхонанинг ваколатли бошқарув органи томонидан белгиланади.

9.1.8. Чет эл валютасидан мустақиллик коэффициенти – импорт ва экспорт нисбати. Импорт қилинадиган товарлар учун тўловлар товарлар экспорти билан қопланганлиги даражаси. Агар қиймат 1 дан кам бўлса – ижобий, 1 дан ортиқ бўлса, у салбий бўлади.

Барча асосий кўрсаткичлар бўйича корхона белгиланган меъёрлар доирасида ишламоқда.

9.2. Қўшимча кўрсаткичлар

№	Кўрсаткичлар	Меъёр	Солиштирма микдор (%)	Прогноз	Факт	Бажарилиш физи (%)	КПЭ C*F/100
	A	B	C	D	E	F	G
1.	Фоизлар, солиқлар ва амортизация олдидан фойда (ЕВИТ)		30	53 000 664	150 494 963	283,95	85,18
2.	Даромадлар ва харажатлар нисбати (CIR)		15	0,65	0,64	98,46	14,77
3.	Мутлақ ликвидлик коэффиценти	< 0,2	20	5,0	2,0	40,0	8,0
4.	Кредиторлик қарздорлиги айланмаси	< 90	5	17	17	100	5,0
5.	Дебиторлик қарздорлиги айланмаси	< 90	5	95	110	86,36	4,32
6.	Ходимларни ўқитиш харажатлари хар бир ходим учун ҳисоб-китоб қилиш		10	2 365	4 129	174,59	17,46
7.	Кадрлар алмашинуви коэффиценти		7	-	1	-	-
8.	Энергия самарадорлиги		8	0,02	0,02	100	8,0
	Жами:		100,00				142,73

9.2.1. **Фоизлар, солиқлар ва амортизация олдидан фойда (ЕВИТ).** Халқаро молиявий ҳисобот стандартлари бўйича ҳисоботларни чоп этишга ўтишдан кейин тўлдирилади. Ташкилотга қарз юкининг кўрсаткичи, унинг соф пул оқими билан кредиторларга қарзини тўлаш қобилиятини тавсифлайди. Умуман олганда, қиймат қанчалик баланд бўлса, ташкилот яхши ишлайди.

9.2.2. **Даромадлар ва харажатлар нисбати (CIR).** Халқаро молиявий ҳисобот стандартлари бўйича ҳисоботларни чоп этишга ўтишдан кейин тўлдирилади. Даромад билан боғлиқ операцион харажатлар (савдо харажатлари, савдо ва бошқарув харажатларини ўз ичига олган) нисбатларини билдиради. Умуман олганда, қиймат қанчалик паст бўлса, ташкилот яхши ишлайди.

9.2.3. **Мутлақ ликвидлик коэффиценти** - Кўрсаткич ташкилот ликвидлигининг энг қатъий мезонидир ва агар керак бўлса, қисқа муддатли қарз мажбуриятларининг қайси қисмини дарҳол тўлаш мумкинлигини кўрсатади. Норматив 0,2 дан кам эмас.

9.2.4. **Кредиторлик қарздорлиги айланмаси** (кунларда) - ушбу коэффициент ташкилотнинг кредиторлик қарзининг ўртача қийматини қанча кунга тўлашини кўрсатади. Юқори қиймат ташкилотга ҳозирги фаолиятни шартли равишда бепул молиялаштириш манбаи сифатида тўланмаган қарзлар кредиторлик қолдиғига эга бўлиш имконини беради.

9.2.5. **Дебиторлик қарздорлиги айланмаси** (кунларда) - ташкилотнинг дебиторлик қарзларини тўлаш тезлигини, ташкилот ўз мижозларидан сотилган товарлар (ишлар, хизматлар) учун тўловни қанчалик тез қабул қилишини ўлчайди. Умуман олганда, қиймат қанчалик паст бўлса, яъни тезроқ харидорлар ўз қарзларини тўлайдилар, бу ташкилот учун яхшироқдир.

9.2.6. **Ходимларни ўқитиш харажатлари** (ҳар бир ходим учун ҳисоб-китоб қилиш) - ходимларни ўқитиш харажатларининг ходимларнинг ўртача сонига нисбатларини баҳолаш орқали самарадорликни тавсифлайди.

9.2.7. **Кадрлар алмашинуви коэффициенти** - ташкилот ходимларининг сони қанчалик камайганлигини кўрсатади.

9.2.8. **Энергия самарадорлиги** (ишлаб чиқариш харажатлари таркибида энергия харажатларининг улуши) - энергия самарадорлигини энергия харажатлари ва ишлаб чиқариш харажатлари нисбати билан тавсифлайди.

10. “Ўзаэронавигация” Маркази ДУК инвестицион лойиҳалари

“Ўзаэронавигация” Маркази ДУКнинг инвестицион лойиҳалари Ўзбекистон Республикаси инвестиция лойиҳаларига киритилмаган.

минг АҚШ доллари

Инвестицион лойиҳалар номи	Инвестиция хажми	Молиялаштириш манбалари		1 чорак		
		Корхонанинг ўз маблағлари	Ташқи манбалар	режа	факт	%
Тошкент аэропорти аэродроми учун ILS/DME кўниш тизими/дальномер ускунасини (2 та комплект) масофани аниқловчи радиомаёқли кўниш тизимини сотиб олиш, ўрнатиш ва монтаж қилиш бўйича Қурилиш Монтаж Ишларини бажариш (2019-2022й.й.)	1 328	1 328	-	557	0	0
Самарқанд шаҳри аэропортида ҳаво кемалари парвозларини радиотехника ускуналари билан таъминлаш ускуналарини реконструкция қилиш (2019 - 2022 й.й.)	12 196	12 196	-	420	588	140
Термиз шаҳри аэропортида ҳаво кемалари парвозларини радиотехника	9 247	9 247	-	2 898	16	1

Инвестицион лойиҳалар номи	Инвестиция хажми	Молиялаштириш маъбдалари		1 чорак		
		Корхонанинг ўз маъбдалари	Ташқи маъбдалар	режа	факт	%
ускуналари билан таъминлаш ускуналарини реконструкция қилиш (2022 - 2023 й.й.)						
Тошкент аэропорти аэродроми учун ВРЛ иккиламчи радиолокатор ускунасини сотиб олиш, ўрнатиш ва монтаж қилиш бўйича Қурилиш-Монтаж Ишларини бажариш (2022-2023й.й.)	1 500	1 500	-	0	0	0
Ҳаводаги Ҳаракатни Бошқариш Автоматлаштирилган Тизими Тошкент Марказида овозли диспетчерлик алоқа тизими ускуналарини ва радиоалоқа ускуналарини сотиб олиш, ўрнатиш (2022-2023й.й.)	2 000	2 000	-	480	0	0
Наманган аэропорти аэродроми учун ILS/DME кўниш тизими/дальномер ускунасини (2 та комплект) масофани аниқловчи радиомаёқли кўниш тизимини сотиб олиш, ўрнатиш ва монтаж қилиш бўйича Қурилиш-Монтаж Ишларини бажариш (2022й.)	760	760	-	364	0	0

Корхонанинг инвестиция лойиҳалари ҳаво кемаларида парвозлар хавфсизлигини таъминлашга ва Ўзбекистон Республикаси аэродромларига кўнишга қаратилган.

Маълумот учун: “Ўзаэронавигация” Маркази ДУКнинг Бизнес-режаси бўйича Маълумот очиқ ва Давлат активларини бошқариш бўйича агентликнинг сайтида <https://kpi.davaktiv.uz/bussines> жойлаштирилган.

Директор

Д.И. Джумаев

МИБ Бошлиғи

Н.А.Ананова